

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/23/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1214203621
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1214203621.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Moniky Holickej a JUDr. Ondreja Krajča v právnej veci navrhovateľky: M. P. R., D. XX, Q., zastúpenej JUDr. Igorom Klamárom, advokátom, Družstevná 5, Bratislava, proti odporcovi: U. R., U. XX, Q., o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 14. októbra 2015 č. k. 21C/25/2014 - 69, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e** .
Odporca **j e p o v i n n ý** zaplatiť navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania vo výške 295,53 eur, k rukám právneho zástupcu navrhovateľky, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zvýšil vyživovaciu povinnosť otca - odporcu na navrhovateľku na sumu 200,- eur mesačne od 12.02.2014, splatnú vždy do 15. dňa v tom ktorom mesiaci k rukám navrhovateľa, počnúc vyhlásením rozsudku dňa 14.10.2015, s tým, že zročné (dlžné) výživné za obdobie od 12.02.2014 do 14.10.2015 vo výške 1.345,- eur povolil odporcovi splácať v mesačných splátkach spolu s bežným výživným po 20,- eur a vo zvyšku návrh zamietol. Zároveň týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 38P/272/2007 - 40 zo dňa 21.02.2008 v časti určenia výživného. Vzájomný návrh odporcu zo dňa 20.03.2014 zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.237,50 eur do 15 dní po právoplatnosti rozsudku. Po právnej stránke vec posúdil podľa § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods.1 a ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a §160 ods. 1 O.s.p. Vychádzal zo zistenia, že navrhovateľka je denným študentom na vysokej škole. Uviedol, že v danom prípade nastala na strane navrhovateľky taká zmena pomerov, ktorá popri sústavnom náraste životných nákladov navrhovateľky oproti obdobiu predošlej úpravy výživného (výška výživného bola naposledy určená v roku 2008 na sumu 132,77 eur) odôvodňuje primerané zvýšenie výživného. Poukázal aj na to, že navrhovateľka už nežije s matkou, ale býva v byte u starých rodičov, a že začala študovať na vysokej škole. S poukazom na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu č.k. 8Co/524/2014 - 41 preskúmal, či sa zmenili pomery odporcu, najmä jeho zárobkové pomery. Ďalej uviedol, že z rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 38P/272/2007 - 40 zo dňa 21.02.2008 vyplýva, že podkladom pre zvýšenie vyživovacej povinnosti odporcu na sumu 4.000,00 Sk od 01.09.2007 bol jeho priemerný mesačný zárobok zistený vo výške 28.472,00 Sk. Zistil, že odporcom navrhované zníženie vyživovacej povinnosti s poukazom na to, že odporca bol v minulosti nezamestnaný, nie je dôvodné, nakoľko odporca nežiadal o zníženie vyživovacej povinnosti v čase, keď bol nezamestnaný a v súčasnosti opäť pracuje a dosahuje pravidelný mesačný príjem priemerne vo výške 627,44,- eur. Z potvrdenia o príjme odporcu zo dňa 18.03.2014 taktiež zistil, že odporca mal za obdobie od 06.06.2013 do 31.01.2014 čistý príjem spolu 5.019,59 eur, t. j. priemerne 627,44 eur mesačne. Poukázal aj na skutočnosť, že výšku výživného je potrebné stanoviť nielen vo vzťahu k nárastu životných nákladov

navrhovateľa, ku ktorým nepochybne došlo, ale táto musí zodpovedať aj zmene pomerov na strane odporcu, čo súvisí so vzrastom či poklesom zárobku, zmenou počtu vyživovacích povinností, zdravotným stavom, úbytkom či nárastom majetku odporcu, a teda pokiaľ na strane odporcu nedošlo k zlepšeniu jeho pomerov tomu primeraným spôsobom, potom možno, resp. nemožno zvýšiť aj jeho vyživovaciu povinnosť a navrhovateľka sa potom musí obmedziť, resp. prispôbiť svoje nároky životnej úrovni a pomerom odporcu, keďže môže žiť len na takej životnej úrovni, na akej žije jej otec - odporca. Vzhľadom na uvedené skutočnosti zvýšil vyživovaciu povinnosť odporcu na 200,00 eur mesačne, pričom vo zvyšku návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol. Zročné výživné za obdobie od 12.02.2014 do 14.10.2015 v sume 1.345,00 eur povolil odporcovi splácať v splátkach vo výške 20,- eur mesačne v súlade s § 160 ods. 1 O.s.p. Pri určení výšky zročného výživného vychádzal zo skutočnosti, že odporca bol zaviazaný na platenie mesačného výživného vo výške 4.000,00 Sk (132,77,- eur) a vzhľadom na to, že mu určil výšku výživného na sumu 200,00 eur mesačne, rozdiel predstavuje 67,23 eur mesačne (2,241 eur na 1 deň). Keďže zročné výživné priznal za obdobie od 12.02.2014 do 14.10.2015, teda za obdobie 20 mesiacov, výsledná suma zameškaného (zročného) výživného predstavuje 1.345,00 eur (20 mesiacov x 67,23 eur mesačne). V rámci rozhodovania o dlžnom (zročnom) výživnom zohľadnil odporcove majetkové pomery a výšku zaostávajúceho výživného. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2, § 149 ods. 1, § 151 ods. 1 a § 224 ods. 3 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku čo do výroku, ktorým bolo návrhu navrhovateľky vyhovené, ako aj do trov konania, podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, domáhajúc sa zmeny napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa tak, že mu bude vyživovacia povinnosť znížená na 100,- eur. Namietal, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Uviedol, že rozhodnutie prvostupňového súdu považuje za nesprávne, a že sudkyňa je voči nemu zaujatá. Tvrdil, že vyjadrenia navrhovateľky, že jej neprispieval na výživu sú nepravdivé, keďže jej v rámci možností občas poslal na účet peniaze. Ďalej uviedol, že návrh na zníženie výživného podal v roku 2013 - v čase keď bol nezamestnaný, no predmetný návrh zobrať späť. Peniaze na výživné si požičiaval od rodičov. Tvrdil aj to, že skutočnosť, že navrhovateľka v roku 2013 bývala u svojej matky je nepravdivá. Poukázal na to, že prvostupňový súd opätovne nezisťoval, akým spôsobom je plnená vyživovacia povinnosť zo strany matky, aké sú jej osobné, zárobkové a majetkové pomery. Tvrdil, že jeho mesačný príjem mu neumožňuje platiť výživné vo výške 200,- eur. Záverom uviedol, že jeho minimálne mesačné náklady na život sú vo výške 569,23 eur a pozostávajú z nákladov za užívanie bytu 147,- eur, platieb za elektrinu 21,95 eur, plyn 15,- eur, oblečenie 40,- eur, okuliare 12,50 eur, mobil, internet a TV 40,- eur, cestovné 40,- eur, stravu 120,- eur a výživné 132,78 eur.

Navrhovateľka vo svojom vyjadrení na odvolanie odporcu navrhla rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že odporcove tvrdenia sú účelové s cieľom oddialiť právoplatnosť rozhodnutia vo veci. Poukázala na to, že odporca nepredložil súdu jediný relevantný dôkaz, ktorý by potvrdzoval ním uvádzané skutočnosti vrátane jeho osobných výdavkov. Tvrdila, že aj keby súd akceptoval všetky odporcom uvedené náklady, jeho mesačný čistý príjem vo výške 627,- eur prevyšuje jeho výdavky, a to dokonca vrátane výživného. Poukázala taktiež na skutočnosť, že odporca vo svojom odvolaní voči rozsudku zo dňa 23.04.2014 uviedol náklady vrátane výživného v celkovej výške 479,- eur. Ďalej uviedla, že prvostupňový súd riadne v požadovanom rozsahu doplnil dokazovanie výsluchom matky navrhovateľky na dožiadanom súde v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu, a teda nie je pravdivé tvrdenie odporcu, že prvostupňový súd opätovne nezisťoval, akým spôsobom je plnená vyživovacia povinnosť zo strany matky a aké sú jej osobné, zárobkové a majetkové pomery. Poukázala taktiež na skutočnosť, že odporca sa bez ospravedlnenia nedostavil na pojednávanie konané dňa 23.09.2015, a preto jeho poznámku, že sudkyňa, ktorá rozhodovala v danej veci na súde prvého stupňa je voči nemu zaujatá, považuje za účelovú s cieľom spochybniť nestrannosť zákonného sudcu. Záverom navrhla, aby jej odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 295,53 eur, čo predstavuje jeden úkon právnej pomoci vo výške 287,14 eur a 1x režijný paušál vo výške 8,39 eur. Odvolací súd preskúmal vec v napadnutom rozsahu a v medziach dôvodov odvolania, ktorými je viazaný (ust. § 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolaniu odporcu nie je možné vyhovieť.

Základnou podmienkou zmeny predchádzajúcej úpravy o výživnom je taká kvalifikovaná zmena pomerov, ktorá je dôsledkom výraznejšej zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili podklad pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom a ktorá zmena sa zásadným a trvalejším spôsobom prejavila v pomeroch účastníkov. K takejto podstatnej zmene pomerov môže dôjsť buď v dôsledku zmien v

odôvodnených potrebách detí, najmä v súvislosti s pribúdajúcim vekom, s fyzickým rastom, s duševným dospievaním, školskou dochádzkou, spôsobom prípravy na budúce povolanie, zdravotným stavom, nadaním, zručnosťami alebo v dôsledku zmien v schopnostiach, možnostiach a majetkových pomeroch rodičov, najmä v súvislosti so vzrastom či poklesom ich zárobku, zmenou počtu vyživovacích povinností, ich zdravotným stavom, úbytkom či nárastom majetku. Avšak odôvodnenými potrebami detí nemožno chápať len náklady na ich výživu (stravu, ošatenie, obuv, bývanie, hygienu), ale aj náklady na uspokojovanie všetkých osobných životných potrieb dôležitých pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa (náklady na vzdelanie, kultúrne a športové podujatia a záujmovú činnosť), pričom odôvodnenosť týchto potrieb je determinovaná schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov a hranicami ich životnej úrovne, ktorú by rodičia deťom zaisťovali, keby žili v spoločnej domácnosti.

Správne súd prvého stupňa svoje dokazovanie zamerlal na zisťovanie rozhodujúcich skutočností, dôležitých pre právne posúdenie charakteru a miery závažnosti zmeny pomerov na strane navrhovateľky a oboch rodičov za obdobie od poslednej úpravy výživného, ktorá bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, č.k. 38P/200/2012 - 40 zo dňa 21.02.2008, ktorým bola vyživovacia povinnosť odporcu na maloletú navrhovateľku zvýšená na sumu 132,77 eur (4.000,- Sk). Skutkové zistenia nadobudnuté vykonaným dokazovaním súd prvého stupňa správne vyhodnotil v zmysle ust. § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, keď dospel k záveru, že zistené zmeny v odôvodnených potrebách navrhovateľky zakladajú svojou povahou podstatnú zmenu pomerov odôvodňujúcu zvýšenie výživného. Ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie. V konaní nevyplýnuli najavo ani také vady konania, ktoré by mali za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia (ust. § 212 ods. 3 O.s.p.).

Súd prvého stupňa dospel k správne záveru o podstatnej zmene pomerov na strane navrhovateľky, vychádzajúc zo zistenia, že navrhovateľka, oproti poslednej úprave výživného, dospela, stala sa študentkou vysokej školy, čím sa zmenil nielen samotný charakter jej výdavkov, ale aj výška vynakladaných výdavkov (s prihliadnutím aj na objektívny nárast životných nákladov) sa u navrhovateľky podstatným spôsobom zmenila, a teda výrazne zvýšila. Okrem nárastu bežných výdavkov súvisiacich s jej fyzickým vývojom (oblečenie, stravovanie, obuv, hygienické potreby), došlo predovšetkým k zvýšeniu výdavkov spojených s bakalárskym štúdiom na univerzite. Berúc do úvahy tieto skutočnosti, ale aj dĺžku doby - vyše 6 rokov, ktorá uplynula od predchádzajúcej úpravy výživného, ktoré už nemôže za týchto zmenených pomerov obstáť, dospel aj odvolací súd ku zhodnému záveru so súdom prvého stupňa, že v danom prípade je zvýšenie výživného na navrhovateľku úplne opodstatnené, a to od podania návrhu dňa 12.02.2014.

Správne súd prvého stupňa ustálil ako primeranú výšku vyživovacej povinnosti sumu 200,- eur, vychádzajúc pritom z preukázanej výraznej zmeny pomerov na strane navrhovateľky (nárastu jej životných nákladov v dôsledku štúdia na vysokej škole), ako aj z toho, že odporca je riadne zamestnaný, pričom dosahuje pravidelný mesačný príjem priemerne vo výške 627,44 eur, je výlučným vlastníkom 3-izbového bytu na Podzáhradnej ulici v Bratislave, a nemá žiadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Tvrdenie odporcu, že v čase keď bol nezamestnaný podal návrh na zníženie výživného je v danej veci irelevantné, nakoľko takýto návrh vzal späť. V súčasnosti pracuje a jeho mesačný priemerný príjem je vyšší ako ním uvádzané minimálne mesačné výdavky (vrátane vyživovacej povinnosti). Navyše odporca nepredložil žiadny relevantný dôkaz, ktorý by preukazoval vierohodnosť, opodstatnenosť a najmä výšku ním uvádzaných mesačných výdavkov, pričom položky ako mobil, internet, či televízia sa javia ako nadštandardné. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že výživné bolo navrhovateľke zvýšené o sumu 2,241 eur denne po 6 rokoch a suma 200,- eur mesačne tak predstavuje výživné 6,67 eur denne.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd zistil, že v danom prípade možno od odporcu spravodlivo požadovať, aby takto zvýšeným výživným (o 67,23 eur mesačne - t. j. 2,241 eur na 1 deň) finančne participoval na úhrade potrieb navrhovateľky, ktoré vzhľadom na jej vek, už nie sú také potrebné vo forme osobnej starostlivosti, ale prevažuje práve potreba venovať zvýšené úsilie materiálnemu a finančnému pokrytiu jej potrieb, súvisiacich predovšetkým s jej ďalším vzdelávaním. Odvolací súd zároveň poukázal aj na skutočnosť, že vyživovacia povinnosť k deťom je prvoradá a výživné je prednostnou pohľadávkou vo vzťahu k iným záväzkom odporcu.

Odporca v odvolaní namietal, že prvostupňový súd opätovne nezisťoval, akým spôsobom je plnená vyživovacia povinnosť zo strany matky a aké sú jej osobné, zárobkové a majetkové pomery. Uvedené tvrdenie odporcu sa však nezakladá na pravde, nakoľko súd prvého stupňa riadne dňa 25.05.2015

vykonal výsluch matky navrhovateľky, pričom zisťoval všetky vyššie uvedené skutočnosti a správne ich vyhodnotil tak, že na strane matky nenastala taká kvalifikovaná zmena pomerov, ktorá by ovplyvnila rozhodnutie súdu ohľadne vyživovacej povinnosti odporcu.

V preskúmvanej veci odvolací súd taktiež zistil, že odporcová námietka zaujatosti voči zákonnej sudkyňi konajúcej v danej veci na súde prvého stupňa uvedená v odvolaní nie je kvalifikovanou námietkou podľa § 14 ods. 1 O.s.p. a spočíva len vo vyjadrení pocitov odporcu bez reálneho základu a uvedenia konkrétnych skutočností, ktoré by mohli byť dôvodom na vylúčenie zákonnej sudkyne z rozhodovania veci a navyše neobsahuje náležitosť - kedy sa odporca o dôvode vylúčenia mal dozvedieť. Na takúto námietku súd podľa § 14 ods. 3 v spojení s § 15a ods. 5 O.s.p. a podľa § 15a ods. 3 O.s.p. neprihliada. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že trvanie vyživovacej povinnosti nie je mechanicky viazané na dosiahnutie plnoletosti, či na zánik nároku rodiča na prídavky na nezaopatrené dieťa, a ani na schopnosť dieťaťa na výkon akejkoľvek práce; schopnosť dieťaťa samo sa živiť vlastnou prácou treba posudzovať s ohľadom na jeho vek, zdravotný stav, schopnosti, možnosti, nadanie, zdatnosti a zručnosti; štúdium dieťaťa z hľadiska plynulosti prípravy na budúce povolanie je potrebné hodnotiť so zreteľom na jeho formu, charakter, obsahové zameranie, dĺžku, dosahovaný stupeň vzdelania, časovú a obsahovú návaznosť na predchádzajúce štúdium. S ohľadom na uvedené v danej veci odvolací súd dospel k právnomu záveru, že navrhovateľka formou bakalárskeho štúdia na univerzite pokračuje v príprave na budúce povolanie; a až získaním bakalárskeho, prípadne magisterského vzdelania na Prírodovedeckej fakulte dosiahne také odborné vzdelanie, ktoré jej umožní plnohodnotné pracovné uplatnenie a dosahovanie tomu zodpovedajúcich príjmov dostatočných na pokrytie jej odôvodnených potrieb.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o výške zročného výživného - t. j. výživného za obdobie od 12.02.2014 do 14.10.2015 správne vychádzal zo skutočnosti, že odporca bol zaviazaný na platenie mesačného výživného vo výške 4.000,- Sk (132,77 eur). Nakoľko súd prvého stupňa určil výšku výživného na sumu 200,- eur mesačne, správne vypočítal výšku zročného výživného za jednotlivý mesiac na sumu 67,23 eur (2,241 eur na 1 deň). Vzhľadom na to, že zročné výživné bolo priznané za obdobie od 12.02.2014 do 14.10.2015, teda za obdobie 20 mesiacov, súd prvého stupňa správne vypočítal výslednú sumu zmeškaného (zročného) výživného, ktorá predstavuje sumu 1.345,- eur (20 mesiacov x 67,23 eur mesačne), ktoré súd prvého stupňa správne odporcovi povolil splácať v splátkach vo výške 20,- eur mesačne zohľadniac jeho majetkové pomery a výšku zaostaleho výživného.

So zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd neuznal opodstatnenosť dôvodov, na ktoré poukazoval odporca vo svojom odvolaní, a dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, a preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej (vyhovujúcej) časti, potvrdil (ust. § 219 ods. 1 O.s.p.).

Správne bolo rozhodnuté súdom prvého stupňa aj o náhrade trov konania v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľke; ktorá mala úspech v odvolacom konaní; priznal náhradu trov, ktoré jej vznikli v odvolacom konaní právnym zastúpením za 1 úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu odporcu zo dňa 04.12.2015 v sume 287,14 eur + režijný paušál 8,39 eur, t.j. spolu v sume 295,53 eur, vyčíslených podľa § 10 ods. 3, § 13a ods. 2 písm. b/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. a vyúčtovania navrhovateľky. Odporca, ktorému bola uložená náhrada trov konania, je povinný túto zaplatiť advokátovi, ktorý zastupoval účastníka, ktorému bola náhrada trov konania prisúdená (§ 149 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.